

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd — RP 45/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av landsvägslagen och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av landsvägslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 45/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 15/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av landsvägslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i landsvägslagen (503/2005) 9 §,

ändras lagens rubrik samt 1—4, 6, 8, 10, 11, 13, 16, 17, 19, 22, 24, 27, 30—32, 32 a, 33—40, 42, 42 a, 42 b, 43—45, 47—49, 51, 52, 52 b, 53 a, 54, 56, 56 a, 57, 62, 69, 74, 75, 79—81, 83, 85, 88, 90, 91, 93, 95, 95 a, 99, 99 a, 101—105, 107 och 108 §,

av dem 4, 6, 27 och 104 sådana de lyder delvis ändrade i lag 1242/2009, 10, 11, 17, 24, 31, 32, 32 a, 34, 36—38, 40, 42, 42 a, 42 b, 44, 52, 52 b, 53 a, 56, 56 a, 74, 80, 83, 90, 91, 95, 95 a, 99 a, 101, 103, 105, 107 och 108 § sådana de lyder i lag 566/2016, 22 och 45 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 566/2016, 79 § sådan den lyder i lag 1628/2015 och 99 § sådan den lyder i lag 1242/2009, samt

fogas till lagen en ny 13 a §, ett nytt 1 a kap., nya 15 f—15 h, 27 a, 27 b och 99 b §, en ny 100 § i stället för den 100 § som upphävts genom lag 566/2016 samt nya 100 a—100 c, 101 a, 108 a och 109 a § som följer:

Lag om

trafiksystem och landsvägar

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att organisera trafiksystemplaneringen så att dess riksomfattande och regionala mål samordnas och förutsättningar skapas för ett fungerande trafiksystem som kan utvecklas.

Syftet med denna lag är också att upprätthålla och utveckla landsvägsförbindelserna som en del av trafiksystemet så att de fungerar, är trygga, främjar en hållbar utveckling och tillgodoser trafik- och transportbehoven samt att säkerställa ett enhetligt landsvägsnät och en enhetlig servicenivå i hela landet. Dessutom är syftet med lagen att trygga möjligheterna att delta i planeringen av statsägda landsvägar genom att genomföra och främja god förvaltning och gott rättsskydd i ärenden som gäller landsvägar.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om trafiksystemplanering på riksnivå inom alla trafikformer och färdväg.

Denna lag innehåller också bestämmelser om landsvägar och deras servicenivå och om väghållning samt om de rättigheter och skyldigheter som staten och övriga myndigheter har samt om fastighetsägares och övriga sakägares rättsliga ställning.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *trafiksystem* den helhet som består av person- och godstrafik inom alla trafikformer, av de trafiknät som betjänar dessa, av kommunikationsförbindelser och information, samt av i lagen om transportservice (320/2017) avsedda tjänster, trafikmedel och system som styr trafiken,
- 2) *väghållning* planering, byggande, underhåll och trafikförvaltning av landsvägar samt produktion och uppdatering av informationen kring dessa uppgifter,
- 3) *byggande* anläggande av ny väg och förbättring av väg,
- 4) *underhåll* skötsel och reparation av väg,
- 5) *väghållare* Trafikverket.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

4 §

Landsvägar

En landsväg är en statsägd väg eller en väg som innehas med vägrätt och som har anvisats för allmän trafik och förvaltas av Trafikverket. Landsvägarna är beroende på sin betydelse för trafiken riksvägar, stamvägar, regionala vägar eller förbindelsevägar.

Riksvägarna betjänar långväga trafik som är riksomfattande eller rör sig över landskapsgränserna. Stamvägarna kompletterar nätet av riksvägar och betjänar trafiken inom landskapen. De regionala vägarna betjänar trafiken inom de ekonomiska regionerna och förbinder dem med riksvägar och stamvägar. De övriga landsvägarna är förbindelsevägar. Bestämmelser om klassificeringen av riksvägar, stamvägar, regionala vägar och förbindelsevägar utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

De landsvägar som hör till det nationellt viktiga stomnätet förbinder de största nationella och internationella centrumerna och knutpunkterna med varandra samt betjänar särskilt den långväga trafiken. Närmare bestämmelser om till vilka delar landsvägarna hör till stomnätet utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

En landsväg kan vara en motorväg eller motortrafikled eller annan väg avsedd för trafik av en viss art. Närmare bestämmelser om motorvägars och motortrafikleders tekniska egenskaper utfärdas genom förordning av statsrådet. En landsväg kan även vara avsedd att användas endast på vintern (*särskild vinterväg*).

6 §

Landsvägsfärjor

Till en landsväg hör också färja med färjeled och färjeläge. En färja kan styras med hjälp av styrlinor eller annan ersättande anordning som Trafiksäkerhetsverket har godkänt (*vajerfärja*) eller vara en frigående färja (*frigående färja*). På frigående färjor tillämpas vad som föreskrivs om de ro-ro-passagerarfartyg som avses i 2 § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009).

För färjor gäller vad som särskilt föreskrivs eller bestäms om dem. Den som producerar färjefärjetrafikservice ansvarar för att föraren av vajerfärjan har fyllt 18 år och har förmåga att sköta uppgiften. Serviceproducenten ansvarar dessutom för att föraren av vajerfärjan är förtrogen med vajerfärjans maskineri, konstruktion och användning samt med reglerna i 1972 års konvention om de internationella reglerna till förhindrande av sammanstötning till sjöss (FördrS 30/1977) och i förordningen om förhindrande av sammanstötning i inre farvatten (Regler för inre farvatten 1978, 252/1978) samt med innehållet i de bestämmelser som har utfärdats med stöd av 4 mom. En förare av en vajerfärja ska ha tillräckligt god hälsa för att kunna köra vajerfärjan. Föraren ska också ha tillräckliga språkkunskaper för att kunna ge anvisningar till passagerarna i nödsituationer. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om besiktning av vajerfärjor och om vajerfärjors utrustning och närings-, trafik- och miljöcentralen närmare föreskrifter om vajerfärjors bemanning.

Färjorna går i regel utan tidtabell. Av orsaker som har samband med trafiken kan närings-, trafik- och miljöcentralen besluta att en färja ska gå enligt tidtabell. I beslutet ska samtidigt anges grunderna för fastställandet av tidtabellen. Innan saken avgörs ska närings-, trafik- och miljöcen-

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

tralen ge dem som direkt berörs av färjtrafiken tillfälle att framföra sin åsikt i saken samt inhämta utlåtande av kommunen i fråga och vid behov också av andra myndigheter. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska kungöra beslutet, och tidtabellen ska läggas fram i omedelbar närhet av färjeläget.

Närmare bestämmelser om tillsynen över färjor, körordningen till en färja, prioriterade transporter och annan vägtrafik, körande av en vajerfärja när den är frikopplad från styrlinan, åtgärder som föranleds av korsningar mellan färjeled och allmän farled, läkarintyg som krävs av föraren av en vajerfärja och utrustningen vid ett färjeläge utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

8 §

Serviceområden som hör till landsväg

På ett parkeringsområde som avses i 5 § 1 mom. får placeras anordningar, anläggningar och byggnader för kiosk samt på en rastplats även för kafé, restaurang, bränsledistribution, motorfordonsservice och annan service för vägtrafikanterna. Utöver vad som föreskrivs i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) krävs det närings-, trafik- och miljöcentralens samtycke för placering av anordningar, anläggningar och byggnader.

För placering av anordningar, anläggningar och byggnader på serviceområden som hör till en landsväg ska närings-, trafik- och miljöcentralen vid behov ingå avtal om användningen av området, byggandet, producerandet av information, utövandet av affärsverksamhet och om eventuell ersättning till staten. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska för ingåendet av avtalet begära anbud från tillförlitliga, solida och yrkeskunniga företagare. Avtal ska ingås med den företagare som inom utsatt tid lämnat det anbud som med hänsyn till vad trafiken och turismen kräver samt den servicenivå som områdets användningsändamål förutsätter totalekonomiskt sett är förmånligast. Ett avtal får inte utan närings-, trafik- och miljöcentralens samtycke överföras på någon annan.

10 §

Väghållare och kostnaderna för väghållningen

Trafikverket är väghållare för landsvägsnätet och utövar de rättigheter som har grundats för väghållningen. Staten svarar för kostnaderna för väghållningen.

Av särskilda orsaker, till exempel om väghållningen sköts så att den till sin kvalitet eller omfattning håller en högre standard än vad den allmänna trafiken eller anpassningen av vägen till miljön kräver eller om någon drar särskild nytta av de åtgärder som vidtas, kan förutom väghållaren också någon annan enligt avtal delta i kostnaderna för väghållningen eller åta sig att se till att någon åtgärd som hänför sig till väghållningen vidtas.

För att säkerställa att trafiksystemet fungerar och för att genomföra lagens syften kan väghållaren av särskilda skäl och i enlighet med ett avtal delta i kostnaderna för andra åtgärder som hänför sig till väghållarens uppgifter än byggande och underhåll av landsvägar.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

11 §

Myndigheter som svarar för väghållningen

Trafikverket svarar för de uppgifter som ska skötas av ägaren till landsvägsnätet och för de andra uppgifterna inom väghållningen i enlighet med vad som särskilt föreskrivs i denna lag. Trafikverket ska även styra närings-, trafik- och miljöcentralerna vid skötseln av uppgifterna inom väghållningen.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna svarar inom sina respektive verksamhetsområden för skötseln av uppgifter inom väghållningen under Trafikverkets styrning. Trafikverket svarar dock för byggandet av viktiga projekt.

Trafikverket är det behöriga organ som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG om förvaltning av vägars säkerhet och den administrativa myndighet som avses i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/54/EG om minimikrav för säkerhet i tunnlar som ingår i det transeuropeiska vägnätet.

13 §

Allmänna krav för väghållning

Utvecklandet och underhållet av samt investeringarna i landsvägsnätet ska främja

- 1) den riksomfattande trafiksystemplanens mål,
- 2) möjligheterna att uppnå de riksomfattande målen för områdesanvändningen, områdesutvecklingen, möjligheterna att uppnå de mål som ställts för samhällsstrukturen och miljön vid planeringen av markanvändningen samt en ekonomisk samhällsstruktur och områdesanvändning,
- 3) minskningen av utsläpp i trafiken, och
- 4) möjligheterna att utnyttja information och digitalisering samt trafikens automatisering och förutsättningarna för utvecklande av trafiktjänster.

Landsvägar ska planeras, byggas och hållas i skick med hänsyn till deras betydelse för trafiken så att

- 1) landsvägarna erbjuder möjlighet till trygg och fungerande trafik och transport i hela landet till skäliga kostnader och med beaktande av olika trafikformer, olika befolkningsgruppers trafikbehov och olika näringsgrenars transportbehov,
- 2) de olägenheter som landsvägsnätet och trafiken orsakar miljön blir så små som möjligt och naturresurserna används sparsamt,
- 3) väghållningen inte orsakar någon större skada eller olägenhet än behövt,
- 4) landsvägarna med avseende på trafiken och tekniskt sett är så fungerande och säkra som möjligt och syftet med dem uppnås på ett så förmånligt sätt som möjligt,
- 5) informationen om landsvägarna uppdateras och är tillgänglig, och
- 6) landsvägarna och den digitala infrastrukturen i anknytning till dem är kompatibla med den övriga trafiken och dess digitala infrastruktur.

En landsväg förbättras när den allmänna trafiken kräver det eller för att undanröja eller minska olägenheter av trafiken eller om markanvändningen kräver det. En ny landsväg anläggs om det existerande landsvägsnätet inte längre tillgodoser den allmänna trafikens eller markanvändningens behov och om dessa behov inte kan tillgodoses på ett ändamålsenligt sätt genom att utveckla trafiksystemet eller förbättra vägen eller om olägenheterna av trafiken inte kan undanröjas eller i

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

tillräcklig utsträckning minskas. En landsväg får inte byggas i strid med en plan med rättsverknin-
gar.

Trafiksäkerhetsverket får meddela föreskrifter som behövs för att garantera uppfyllandet av de
i 2 mom. avsedda krav som gäller vägkonstruktion, utrustning, trafiktekniska lösningar samt an-
vändningen av landsvägar och begränsningar för den.

13 a §

Servicenivån på resor och transporter på landsvägar

Väghållaren ska se till att servicenivån är tillräcklig med hänsyn till de krav som avses i 13 §
1 och 2 mom. och till den betydelse som varje landsväg har för trafiken. Vid upprätthållandet av
servicenivån ska hänsyn tas till centrala faktorer för servicenivån på resor och transporter såsom
restiden, restidens förutsebarhet, säkerheten och kostnadseffektiviteten.

Ett stomnät som är nationellt viktigt ska ha en hög servicenivå för den långväga trafiken. Väg-
hållaren ska genom stomnätet sörja för att den information i realtid som ges om trafiken och tra-
fikförhållandena är heltäckande och aktuell.

De riks- och stamvägar som inte hör till stomnätet ska ha en god servicenivå på resor och trans-
porter som är anpassad till trafikmängden, trafikmiljön och de regionala behoven. Särskilt för
riks- och stamvägar med livlig trafik ska väghållaren se till att det finns tillgång till aktuell infor-
mation om trafiken och trafikförhållandena.

De regionala vägar och förbindelsevägar som inte hör till stomnätet ska ha en servicenivå som
motsvarar det regionala behovet och vägens betydelse för trafiken.

Närmare bestämmelser om servicenivån på resor och transporter på landsvägar får utfärdas ge-
nom förordning av kommunikationsministeriet.

1 a kap.

Trafiksystemplanering

15 a §

Trafiksystemplanering och målen för den

Trafiksystemplanering är fortlöpande planering som sker i växelverkan mellan olika parter och
som baserar sig på konsekvensbedömning och samarbete mellan myndigheter och andra aktörer.
Syftet med trafiksystemplaneringen är att främja ett fungerande, säkert och hållbart trafiksystem
genom att särskilt beakta

- 1) växelverkan mellan trafiken, markanvändningen, servicestrukturen och näringsverksam-
heten samt de nuvarande och framtida transportbehov som olika funktioner skapar,
- 2) olika människogrupper transportbehov och behovet av fungerande resekedjor,
- 3) näringslivets behov av transporter och behovet av fungerande transportkedjor,
- 4) trafiksäkerheten,
- 5) förebyggandet och minskandet av de olägenheter som trafiken orsakar för miljön,
- 6) trafiksystemets energieffektivitet,

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

- 7) möjligheterna att utnyttja information och digitalisering,
- 8) privata och marknadsbaserade mobilitetstjänster samt trafik- och transporttjänster,
- 9) utvecklings- och finansieringsbehov inom offentliga och offentligt finansierade mobilitetstjänster samt trafik- och transporttjänster, och
- 10) utvecklingsbehoven och finansieringen i fråga om trafiknäten och deras knutpunkter.

15 b §

Den riksomfattande trafiksystemplanen

Kommunikationsministeriet ansvarar för beredningen av den riksomfattande trafiksystemplanen. Planen godkänns av statsrådet.

Den riksomfattande trafiksystemplanen ska innehålla en bedömning av trafiksystemets nuläge och framtida verksamhetsmiljö, målen för trafiksystemet samt åtgärdsförslag för hur målen ska uppnås.

Den riksomfattande trafiksystemplanen ska innehålla ett program för en period på 12 år för statens och kommunernas åtgärder. Programmet ska dessutom innehålla statens finansieringsplan för trafiksystemet. Programmet kan ses över vid behov.

Den riksomfattande trafiksystemplanen ska innehålla en bedömning av miljökonsekvenserna enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005).

Trafiksystemplanen ska vid ingången av varje regeringsperiod ses över och samordnas med planen för de offentliga finanserna samt vid behov ses över då planen för de offentliga finanserna ändras. Kommunikationsministeriet ska säkerställa samordningen av den riksomfattande trafiksystemplanen med de övriga riksomfattande planerna.

15 c §

Landskapets trafiksystemplanering

I 17 § 1 mom. 6 punkten i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014) föreskrivs om landskapsförbundets uppgifter angående landskapets trafiksystemplanering.

15 d §

Förfarandet för beredningen av planerna

Kommunikationsministeriet ska bereda den riksomfattande trafiksystemplanen i samarbete med de ministerier, myndigheter och andra aktörer som är centrala med tanke på planen. Utlåtande om utkastet till planen ska begäras från de ministerier, myndigheter, landskapsförbund och andra aktörer för vars verksamhetsområde eller uppgifter planen har en väsentlig betydelse.

Trafikverket och Trafiksäkerhetsverket ska delta i utarbetandet av den riksomfattande trafiksystemplanen.

Den som svarar för beredningen av planen ska ge även andra instanser än de som avses i 1 och 2 mom. möjlighet att bekanta sig med de i de nämnda momenten avsedda planutkastet och att

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

framföra sina åsikter. Information om den möjligheten ges genom att offentliggöra en kungörelse på det sätt som anges i 108 §. På motsvarande sätt ska det kungöras offentligt om en godkänd plan och om motiveringarna samt om hur utlåtanden och åsikter har beaktats.

15 e §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om förfarandet för utarbetandet och för uppföljningen av den riksomfattande trafiksystemplanen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Planering av landsväg

15 f §

Uppgifter vid planering av landsväg

Planeringen av en landsväg innefattar en utredningsplan och en vägplan samt den projektbedömning enligt 15 g § och de planeringsgrunder enligt 15 h § som gäller dessa planer.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ansvarar för utarbetandet av utredningsplanen och vägplanen.

Väghållaren kan dock åta sig att svara för utarbetandet av en utredningsplan eller vägplan som gäller ett viktigt projekt samt uppgifter som sammanhänger med planen. Vad som i denna lag föreskrivs för situationer där närings-, trafik- och miljöcentralen utarbetar utredningsplaner, vägplaner, projektbedömningar, planeringsgrunder och utvärderingar gäller även väghållaren när denne svarar för dessa uppgifter.

Vid utarbetandet av en utredningsplan och en vägplan samarbetar närings-, trafik- och miljöcentralen med områdets kommuner och övriga myndigheter. Planeringen ska grunda sig på landsvägens utvecklingsbehov, den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen, planeringsgrunderna för utrednings- och vägplaneringen och på planeringen av områdesanvändningen.

15 g §

Projektbedömning

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska göra en projektbedömning av sådana utredningsplaner och vägplaner som gäller viktiga vägprojekt. En projektbedömning ska även göras för sådana lösningar som genomförs stegvis i en vägplan som gäller ett viktigt vägprojekt.

Projektbedömningen ska innehålla en beskrivning av projektets utgångspunkter, mål och konsekvenser, en konsekvensbedömning, en lönsamhetskalkyl samt en bedömning av och slutsatser om genomförbarheten. Som en del av projektbedömningen ska det dessutom läggas fram en plan över genomförandet av och innehållet i uppföljningen och utvärderingen av projektet.

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

15 h §

Planeringsgrunder för utredningsplanering och vägplanering

Innan utarbetandet av en utredningsplan och en vägplan inleds kan det för ett vägprojekt som ingår i planen fastställas allmänna mål för servicenivån och landsvägens tekniska egenskaper samt för att avlägsna eller minska de skadliga verkningar som byggandet av landsvägen och trafiken medför (*planeringsgrunder*). När en utredningsplan och vägplan utarbetas ska planeringsgrunderna beaktas och förverkligandet av dessa främjas.

Beslut om utarbetande av planeringsgrunder gällande utredningsplaner och vägplaner för riksvägar, stamvägar eller regionala vägar med livlig trafik fattas av väghållaren. Beslut om utarbetande av planeringsgrunder för övriga landsvägar fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen.

För beredningen av planeringsgrunderna svarar närings-, trafik- och miljöcentralen i samarbete med väghållaren och med de övriga myndigheter som saken berör.

Väghållaren godkänner de planeringsgrunder som gäller riksvägar, stamvägar och livligt trafikerade regionala vägar. De planeringsgrunder som gäller övriga vägar i landsvägsnätet godkänns av närings-, trafik- och miljöcentralen.

16 §

Rätt till utredning

När närings-, trafik- och miljöcentralen har beslutat inleda utarbetandet av en utredningsplan eller en vägplan ska utredningsarbeten tillåtas på en fastighet. För detta ändamål får på fastigheten utföras mätning, utmärkning i terrängen, kartläggning och markundersökning samt andra förberedande åtgärder. I samband med utredningsarbeten får ingrepp i annans rätt inte göras i högre grad än vad som är nödvändigt för att uppnå resultat av utredningen, och ägare eller rättsinnehavare får inte orsakas onödiga störningar.

När utarbetandet av en utredningsplan eller en vägplan samt utredningar som har samband med den inleds ska närings-, trafik- och miljöcentralen underrätta kommunen och väghållaren om saken och genom kungörelse eller på annat lämpligt sätt underrätta de personer som avses i 27 § 1 mom., och dessa har rätt att vara närvarande vid utredningarna och att framföra sin åsikt i saken.

17 §

Planering av väg och områdesplanering

En utredningsplan och en vägplan ska grunda sig på en sådan plan med rättsverkningar som avses i markanvändnings- och bygglagen och i vilken landsvägens sträckning och dess förhållande till övrig områdesanvändning har klarlagts. På ett område för vilket en plan med rättsverkningar håller på att utarbetas eller ändras kan åtgärder vidtas för att utarbeta en utredningsplan eller en vägplan som grundar sig på målen för planen med rättsverkningar.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen samt landskapsplaner och generalplaner ska beaktas så som föreskrivs i markanvändnings- och bygglagen. En utredningsplan eller en vägplan får inte godkännas i strid med en landskapsplan eller i strid med en generalplan med rättsverkningar. En utredningsplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om detta föror-

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

das av kommunen. En vägplan kan godkännas i strid med gällande detaljplan, om det är fråga om en avvikelse med ringa verkningar, och om detta förordas av kommunen och de fastighetsägare som direkt påverkas av avvikelsen.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan en landsväg planeras, om vägens sträckning och förhållande till övrig områdesanvändning med beaktande av vägens karaktär också utan en plan kan klarläggas i tillräcklig omfattning i samarbete med kommunen och landskapsförbundet.

En utredningsplan och en vägplan utarbetas med iakttagande av vad som föreskrivs i naturvårdslagen (1096/1996) och med stöd av den.

19 §

Utredningsplanens innehåll

En utredningsplan ska innehålla en utredning av behovet av en landsväg samt av de alternativ som granskats, de grundläggande trafiklösningarna och tekniska lösningarna för vägen, vägens ungefärliga sträckning samt en bedömning av verkningarna av vägen, såsom verkningar på väg- och trafikförhållandena, trafiksäkerheten, markanvändningen, fastighetsstrukturen och miljö samt på människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Möjligheterna att avlägsna eller lindra menliga verkningar samt en preliminär kostnadskalkyl ska också presenteras i planen.

Utredningsplanen ska innehålla en redogörelse för hur målen för den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen har beaktats. Utredningsplanen ska även innehålla en projektbedömning som avses i 15 g § samt de planeringsgrunder som avses i 15 h §.

22 §

Vägplanens innehåll

I vägplanen för byggande av en landsväg ska vägens sträckning och höjdläge samt tvärsektion anges så att vägområdet kan märkas ut i terrängen. Till planen ska fogas en bedömning av vägens verkningar och i planen anges de åtgärder som behövs för att avlägsna eller minska de menliga verkningar som vägen medför. I planen ska i mån av möjlighet ägandeförhållandena beträffande marken beaktas. Av vägplanen ska framgå vägens skyddsområden enligt 44 § 1 mom. och frisksiktsområden enligt 45 § 1 mom. samt huruvida mark reserveras för framtida breddning av vägen. Till planen ska fogas en uppskattning av kostnaderna för byggandet av vägen.

Om en landsväg till följd av förbättring får en ny sträckning och vägen för den gamla sträckningens del bibehålls som landsväg eller för andra vägändamål, ska bestämmelser om detta ingå i vägplanen. Om vägen är avsedd att vara motorväg, motortrafikled eller annan sådan väg där endast trafik av visst slag är tillåten eller om trafiken i övrigt permanent begränsas, ska bestämmelser om detta ingå i vägplanen.

I vägplanen kan ett i 45 § 1 mom. avsett frisksiktsområde anvisas som vägområde, om trafiksäkerheten i betydande grad anses kräva det.

Vägplanen ska innehålla en redogörelse för hur målen för den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen har beaktats i planen. En sådan redogörelse behövs dock inte om vägplanen grundar sig på en lagakraftvunnen utredningsplan med en tillräcklig redogörelse för beaktandet av målen för den riksomfattande trafiksystemplanen och den re-

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

gionala trafiksystemplaneringen. Vägplanen ska även innehålla en projektbedömning som avses i 15 g § samt de planeringsgrunder som avses i 15 h §.

24 §

Enskilda vägars anslutningar och lantbruksanslutningar samt utloppsdiken i vägplanen

För att främja trafiksäkerheten på en landsväg och landsvägens förmedlingskapacitet kan det i en vägplan meddelas bestämmelser om eller förbud mot anslutning av enskilda vägar till landsvägen och användningen av anslutningar till landsvägen. Bestämmelser och förbud som här avses kan också meddelas i fråga om sådana anslutningar som används uteslutande för körningar inom lant- eller skogsbruket (*lantbruksanslutning*).

Om användningen av en befintlig anslutning till en enskild väg eller en lantbruksanslutning förbjuds i vägplanen, ska det i planen bestämmas om anordnande av en ny vägförbindelse, varvid det kan bestämmas att en enskild väg eller en anslutning vid behov ska byggas på närings-, trafik- och miljöcentralens bekostnad eller att en rätt ska bildas till en befintlig enskild väg eller till en väg eller ett vägavsnitt som dragits in eller upphört som landsväg.

Om det för torrläggning av ett väg- eller biområde behöver bildas en rätt att hålla ett utloppsdike på någon annans mark eller rätt att leda avrinningsvatten till någon annans dike eller bäck, ska det bestämmas om detta i vägplanen, i vilken det område som behövs för utloppsdiket ska anges. På utloppsdiken tillämpas i övrigt vad som i vattenlagen (587/2011) föreskrivs om dikning.

27 §

Växelverkan

När en utredningsplan och en vägplan utarbetas ska närings-, trafik- och miljöcentralen ge kommunen, fastighetsägare och övriga sakägare samt personer vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av planen möjlighet att delta i beredningen av planen, att bedöma verkningarna av planen och att skriftligen eller muntligen framföra sin åsikt i saken.

Innan planen godkänns ska närings-, trafik- och miljöcentralen ge de i 1 mom. avsedda intressenterna tillfälle att göra en anmärkning med anledning av planen. Kommunen ska i detta syfte hålla utredningsplanen och vägplanen offentligt framlagda oavbrutet i 30 dagar. Anmärkningarna mot planen ska ges in till kommunen före utgången av den tid under vilken planen är framlagd. Kommunen ska till närings-, trafik- och miljöcentralen lämna sitt utlåtande om den plan som varit framlagd och om anmärkningarna mot den samt de anmärkningsskrifter som lämnats in. Kommunen ska på det sätt som kommunala tillkännagivanden kungörs i kommunen i fråga kungöra framläggandet av planen samt på vilket sätt och inom vilken tid anmärkningar kan göras. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska sända ett skriftligt meddelande om att planen lagts fram till de ägare och innehavare av fastigheter inom planens verkningsområde som är bosatta i ett annat landskap och är nämnda i handlingarna eller annars är kända.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska framföra sitt motiverade ställningstagande till de anmärkningar som har gjorts mot planen. Närings-, trafik- och miljöcentralen ställningstagande ska meddelas områdets kommuner samt dem som skriftligen har begärt det och som samtidigt har meddelat sin adress. Närings-, trafik- och miljöcentralens motiverade ställningstagande meddelas i väghållarens beslut som gäller godkännandet av planen.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska begära utlåtande om planen av de landskapsförbund och kommuner vars område planen gäller eller på vars område verkningar av planen i övrigt visar sig. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska begära utlåtande även av andra myndigheter, om det med tanke på beslutsprövningen är behövligt. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska ge sitt motiverade ställningstagande om de utlåtanden som getts om planen.

Om en vägplan som varit offentligt framlagd behöver ändras och ändringens verkningar bedöms vara ringa, kan ett enklare förfarande iakttas än vad som föreskrivs i 2—4 mom.

Närmare bestämmelser om förfarandet för växelverkan utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 a §

Förhandsöverläggning

Medan en utredningsplan och en vägplan utarbetas och innan planen lämnas för godkännande kan väghållaren i egenskap av den som godkänner planen anordna en förhandsöverläggning på eget initiativ eller på begäran av närings-, trafik- och miljöcentralen eller en annan myndighet. Förhandsöverläggningen har till syfte att främja hanteringen av de utrednings- och utvärderingsförfaranden som krävs för planen, informationsutbytet mellan närings-, trafik- och miljöcentralen, väghållaren och de övriga myndigheterna samt att förbättra utredningarnas och handlingarnas kvalitet och tillgänglighet och skapa smidigare förfaranden.

27 b §

Framställning om godkännande av en utredningsplan och en vägplan

Närings-, trafik- och miljöcentralen gör en framställning till väghållaren om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan.

Den framställning om godkännande av en utredningsplan ska innehålla de uppgifter, utredningar och handlingar enligt 15 g, 15 h, 16, 17, 19, 27, 29 och 43 b § i denna lag som behövs för den prövning som gäller godkännandet av planen.

Den framställning om godkännande av en vägplan ska innehålla de uppgifter och utredningar enligt 15 g, 15 h, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 § i denna lag som behövs för den prövning som gäller godkännandet av planen.

Framställningen om godkännandet och det material om planen som utgör grunden för framställningen ska lämnas till väghållaren skriftligen samt om möjligt elektroniskt.

Närmare bestämmelser om innehållet i utredningsplanen och vägplanen och om inlämnandet av dessa får utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Ändring av och mindre avvikelser från planerna

Om en godkänd utredningsplan eller vägplan behöver ändras, ska det göras i enlighet med vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om nya utredningsplaner och vägplaner.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Från en godkänd vägplan får avvika utan att den behöver ändras, om avvikelserna har ringa verkningar och närings-, trafik- och miljöcentralen prövar att avvikelserna i samband med genomförandet av planen är behövliga och ändamålsenliga.

31 §

Planernas giltighetstid

En vägplan ska börja utarbetas inom åtta år från utgången av det år under vilket godkännandet av utredningsplanen för projektet har vunnit laga kraft. I annat fall förfaller beslutet om godkännande av utredningsplanen. Väghållaren kan förlänga utredningsplanens giltighetstid med högst fyra år, om förutsättningarna i 17 och 19 § alltså uppfylls. En vägplan anses ha börjat utarbetas när detta kungjorts så som föreskrivs i 16 § 2 mom.

Beslutet om godkännande av en utredningsplan förfaller även till den del en vägplan som har utarbetats enligt planen har godkänts och beslutet om godkännande har vunnit laga kraft.

Beslutet om godkännande av en vägplan förfaller, om arbetet på vägen inte till någon del har påbörjats inom fyra år från utgången av det år under vilket vägplanen har vunnit laga kraft. Väghållaren kan förlänga tidsfristen med högst fyra år och av särskilda skäl med ytterligare en period på högst fyra år. Tidsfristen kan förlängas bara om vägplanen alltså uppfyller förutsättningarna i 17 och 22 §. Arbetet på vägen anses ha påbörjats när det område som behövs för vägändamålen har tagits i väghållarens besittning i enlighet med 56 §.

32 §

Uppföljning och utvärdering

Väghållaren ska systematiskt följa vägprojektets uppskattade och övriga verkningar och utnyttja resultaten av uppföljningen vid bedömningen av olika projekts verkningar och vid valet av planeringslösningar.

Väghållaren kan av särskilda skäl besluta att det i fråga om sådana i 15 g § 1 mom. avsedda vägprojekt av vilka det har gjorts en projektbedömning även ska göras en utvärdering. För utvärderingen ansvarar närings-, trafik- och miljöcentralen i samarbete med väghållaren. Utvärderingen ska innehålla en redogörelse för de tekniskekonomiska avvikelser som har gjorts från vägplanen under genomförandet av vägplanen, för utvecklingen i trafiken samt för utfallet av de verkningar som är av betydelse med tanke på vägprojektets lönsamhet och effekter.

32 a §

Hur järnväg beaktas vid planeringen av en väg

De ändringar som byggandet av en landsväg medför för en järnväg kan anvisas i den plan som gäller byggandet av landsvägen.

I den plan som gäller byggandet av en landsväg ska de ändringar som detta medför för en järnväg presenteras separat i enlighet med vad som i banlagen (110/2007) föreskrivs om utredningsplan och järnvägsplan för järnvägar.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

33 §

Underhåll av landsväg

En landsväg ska hållas i ett sådant skick som motsvarar trafikens behov och trafikledens betydelse för trafiken. Vid underhåll av landsvägar och vid fastställande av nivån på underhållet ska hänsyn tas till

- 1) de krav som föreskrivs i 13 § 1 och 2 mom. och till den servicenivå som avses i 13 a §,
- 2) trafikmiljön, lokala behov och väglaget,
- 3) trafikens smidighet och säkerhet,
- 4) livscykelverkningar och kostnadseffektivitet,
- 5) bevarandet av vägegendomen,
- 6) miljöaspekter.

Underhållet av de landsvägar som hör till stomnätet ska vara av hög kvalitet, men underhållet får i rimlig utsträckning variera tidsmässigt eller lokalt med beaktande av trafikens behov och förhållanden. Vägavsnitt i dåligt skick och viktbegränsningar får inte finnas eller bara finnas i obetydligt antal.

Underhållet av de riksvägar och stamvägar som inte hör till stomnätet ska vara av god kvalitet, men det får variera tidsmässigt eller lokalt med beaktande av trafikens behov och förhållanden. Jämfört med riksvägarna och stamvägarna i stomnätet får dessa vägar ha ett större antal vägavsnitt i dåligt skick.

Underhållet av de regionala vägar och förbindelsevägar som inte hör till stomnätet ska anpassas till de regionala trafikbehoven. Nivån på underhållet av vägarna får vara lägre än för vägnätet i övrigt och den får variera tidsmässigt eller lokalt med beaktande av trafikens behov och förhållanden. Jämfört med landsvägsnätet i övrigt får det finnas ett större antal vägavsnitt som är i dåligt skick, men målet ska vara att mängden inte ökar.

Närmare bestämmelser om nivån på underhållet av landsvägar och om underhållsklasserna utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

34 §

Begränsat underhåll

Av särskilda skäl kan väghållaren på förslag av närings-, trafik- och miljöcentralen besluta att en viss landsväg eller en viss del av en landsväg inte ska hållas i det skick som avses i 33 §. En sådan väg eller del av en väg ska stängas av från allmän trafik. Avstängningen av vägen eller en del av vägen ska anvisas med vägmärke och uppgiften om avstängningen ska föras in i det av väghållaren angivna registret eller informationssystemet. Polisen och räddningsmyndigheterna ska underrättas om avstängningen av en väg eller en del av en väg, om avstängningen kan ha betydelse för skötseln av deras brådskande uppdrag och uppgiften inte har uppdaterats i det register eller informationssystem som har angetts av väghållaren. Avstängningen av en väg eller en del av en väg ska vid behov tillkännages genom kungörelse.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att en del av en viss gångbana eller cykelbana eller av en kombinerad eller parallell cykelbana och gångbana vilka hör till en landsväg hålls i skick utan halkbekämpning.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

35 §

Tillfälligt trafikförbud eller tillfällig begränsning av trafiken

Om det finns risk för att fordonstrafik skadar en landsväg som till följd av tjällossning, regn eller annan liknande orsak till sin konstruktion har försvagats, kan närings-, trafik- och miljöcentralen tills vidare eller för viss tid förbjuda eller begränsa trafiken på vägen eller en del av den.

Av särskilda skäl kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja tillstånd att göra ett temporärt undantag från de förbud eller den begränsning som avses i 1 mom., om trafiksäkerheten enligt landskapets prövning inte äventyras och landsvägen inte tar skada. Till tillståndet för undantaget kan det fogas behövliga villkor. Sådana transporter som är nödvändiga för att samhället ska fungera behöver inget undantagstillstånd.

De förbud och begränsningar som avses i 1 mom. ska anvisas med vägmärke och uppgiften om dem ska föras in i det register eller informationssystem som anges av väghållaren.

36 §

Tillfällig farväg

Om trafiken på en landsväg förhindras eller måste begränsas till följd av att landsvägen eller en konstruktion som hör till den har rasat eller riskerar att rasa eller till följd av exceptionella naturförhållanden, eller om ett vägarbete av särskilda skäl förutsätter det, har närings-, trafik- och miljöcentralen rätt att ordna en tillfällig farväg på någon annans mark tills hindret eller begränsningen har avlägsnats. Innan farvägen ordnas ska fastighetens ägare eller innehavare om möjligt ges tillfälle att bli hörd. Dessutom ska ett väglag som avses i lagen om enskilda vägar om möjligt ges tillfälle att bli hört, om den enskilda vägen finns på fastigheten i fråga eller gränsar till den. I fråga om underhållet av en sådan farväg som avses i detta moment tillämpas 33 §.

Om trafiken på en landsväg förhindras till följd av en trafikolycka eller av någon annan motsvarande orsak får den som enligt 49 § i vägtrafiklagen (267/1981) reglerar trafiken ordna en tillfällig farväg på någon annans mark tills hindret har avlägsnats.

Temporära förbud och begränsningar ska anvisas med vägmärke och uppgiften om dem ska föras in i det register eller informationssystem som anges av väghållaren.

37 §

Anslutning till landsväg

Trots förbud eller bestämmelser som avses i 24 § 1 mom. kan närings-, trafik- och miljöcentralen tillåta anslutning av en enskild väg till en landsväg som är underkastad förbud eller användning av en förbjuden anslutning eller ändring av anslutningens användningsändamål, om en ändamålsenlig användning av en fastighet kräver det och trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen eller användningen av den. Om fastigheten behöver en lantbruksanslutning ska tillstånd beviljas för att anlägga en sådan i anslutning till en väg som avses i detta moment, om trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen och dess läge. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Tillstånd för att ansluta en enskild väg till någon annan än en sådan landsväg som avses i 1 mom. ska beviljas, om anslutningen behövs för nyttjandet av en fastighet och anslutningen och dess läge är sådana att trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen eller användningen av den. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor. En lantbruksanslutning får enligt närings-, trafik- och miljöcentralen anvisningar anslutas till en väg som avses i detta moment, om detta inte äventyrar trafiksäkerheten. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i god tid innan åtgärder vidtas underrättas om anläggandet av en sådan lantbruksanslutning.

Om det för att inrätta en snöskoterled som avses i terrängtrafiklagen (1710/1995) eller någon annan därmed jämförbar trafikförbindelse måste ordnas med ett övergångsställe på vägområdet för korsande av landsvägen, kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja tillstånd för denna åtgärd, om övergångsstället inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor.

Vad som föreskrivs i 1–3 mom. gäller inte motorvägar eller motortrafikleder eller i 4 § 3 mom. avsedda landsvägar som hör till stomnätet och för vilka bestämmelser om tillträde kan ges endast i vägplanen. För en landsväg som hör till stomnätet kan närings-, trafik- och miljöcentralen av särskilda skäl bevilja tillstånd att anlägga en anslutning enligt 1 mom. eller ordna med ett övergångsställe enligt 3 mom.

38 §

Anläggande, underhåll eller ändring av anslutning eller övergångsställe

Väghållare som svarar för en enskild väg och innehavare av en lantbruksanslutning är skyldiga att anlägga sin anslutning och hålla den i skick enligt närings-, trafik- och miljöcentralen anvisningar så att den inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för underhållet av landsvägen. Närings-, trafik- och miljöcentralen svarar dock för underhållet av en enskild vägs anslutning och en lantbruksanslutnings vägtrumma.

Om en befintlig anslutning till en enskild väg eller en lantbruksanslutning till följd av ändrad eller avsevärt ökad användning orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för underhållet av landsvägen, är den väghållare som svarar för den enskilda vägen eller innehavaren av lantbruksanslutningen skyldig att på egen bekostnad enligt närings-, trafik- och miljöcentralens anvisningar utföra sådana ändringar i fråga om anslutningen eller i undantagsfall även i fråga om anslutningsområdet att den fara eller olägenhet som anslutningen förorsakar avlägsnas eller minskas, samt att vid behov ansöka om nytt tillstånd för anslutningen.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller i fråga om ett övergångsställe på en landsväg också den som håller en snöskoterled eller en annan därmed jämförbar trafikförbindelse.

Om den som åläggs skyldigheter med stöd av 1–3 mom. försummar dessa skyldigheter, får närings-, trafik- och miljöcentralen vidta åtgärderna på den försumliges bekostnad eller avbryta byggarbetet. Bestämmelser om hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

39 §

Avskärande av en enskild väg, en gata eller en snöskoterled

Om en landsväg byggs så att den skär av en befintlig enskild väg eller så att tillträdet till landsvägen från en befintlig enskild väg eller från en lantbruksanslutning försvåras betydligt, ska den som ansvarar för projektet på egen bekostnad utföra de arbeten jämte anordningar som behövs för att dra den enskilda vägen över landsvägen eller ansluta den enskilda vägen eller lantbruksanslutningen till landsvägen.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om enskild väg gäller även gator och snöskoterleder.

40 §

Avlägsnande av anslutning

I samband med byggandet av en landsväg kan den som ansvarar för projektet på egen bekostnad avlägsna en anslutning som är förbjuden i vägplanen eller förhindra användningen av anslutningen, när en ersättande trafikförbindelse har ordnats.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på egen bekostnad avlägsna en anslutning som står i strid med detaljplanen eller förhindra användningen av anslutningen, om en godtagbar ersättande trafikförbindelse har ordnats. Innan åtgärder vidtas ska fastighetens ägare eller innehavare samt den enskilda vägens väglag ges tillfälle att bli hörda och, om anslutningen används allmänt för trafik, ärendet kungöras.

Senast då anslutningen tas ur bruk ska närings-, trafik- och miljöcentralen i det register eller informationssystem som anges av väghållaren föra in uppgiften om att anslutningen har avlägsnats.

42 §

Arbete på vägområde samt placering av konstruktioner, anläggningar och anordningar på vägområde

För arbete på vägområde samt för placering av konstruktioner, anläggningar och anordningar på vägområde krävs det tillstånd av närings-, trafik- och miljöcentralen. Tillstånd får beviljas om åtgärden inte orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för väghållningen. Tillstånd för placering av konstruktioner, anläggningar eller anordningar som är nödvändiga med tanke på ett fungerande samhälle ska dock beviljas om placeringen inte orsakar fara för trafiken och inte medför mer än ringa olägenhet för väghållningen.

Den som beviljats tillstånd är skyldig att utföra det arbete som avses i 1 mom. och att underhålla konstruktioner, anläggningar och anordningar enligt närings-, trafik- och miljöcentralens föreskrifter. Tillståndsinnehavaren är skyldig att på egen bekostnad göra de ändringar som närings-, trafik- och miljöcentralen kräver eller att flytta eller avlägsna en konstruktion, anläggning eller anordning, om nyttjandet av den orsakar sådan fara eller olägenhet som avses i 1 mom.

Om tillstånd inte krävs på grund av bestämmelser i någon annan lag, ska det göras en anmälan om åtgärden till närings-, trafik- och miljöcentralen i god tid innan åtgärden vidtas.

Om inte något annat följer av 1 eller 3 mom., 8 § 1 mom. eller 42 a § 1 mom., krävs närings-, trafik- och miljöcentralen tillstånd för att ett vägområde och sådana konstruktioner, anläggningar

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

och anordningar som finns på vägområdet ska få användas för andra ändamål än landsvägsändamål.

Tillstånd krävs dock inte för

1) en förbindelseväg och regional väg som inte är markerad med ett vägmärke som anger förkörsrätt, om området utanför dikets yttre slänt på en landsvägs vägområde ska användas kortvarigt då det är fråga om att trävaror förvaras kortvarigt i högst sex månader i samband med avverkning och med beaktande av bestämmelserna i vägtrafiklagen och inte heller för lastning på vägområdet av den trävara som har förvarats på ovannämnda sätt,

2) placering av en i 52 a § avsedd tillfällig annons på vägområde, eller

3) placering på vägområde med stöd av 45 § 3 mom. i postlagen (415/2011) av sådana anordningar eller mindre konstruktioner som behövs för insamling och utdelning av post.

Trafikverket får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska ingå i tillståndsansökan och anmälan, om hur uppgiften om placeringen ska meddelas och om de tekniska egenskaperna hos och placeringen av konstruktioner, anläggningar och anordningar samt om arrangemangen under den tid arbetet pågår. När det gäller el- och telekablar kan Trafikverkets föreskrift gälla endast kablarnas yttre skyddskonstruktioner och placering samt arrangemangen under den tid arbetet pågår.

42 a §

Placering av vissa kablar på vägområde

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 42 § 1 mom. räcker en anmälan till närings-, trafik- och miljöcentralen om placeringen av el- och telekablar samt tillhörande kabelskåp och kabelbrunnar på vägområde förutsatt att det är fråga om

1) kablar som ska passera under en landsväg eller en gångbana och en cykelbana som hör till en landsväg,

2) en förlängning av en kabel som löper i vägens längdriktning eller en korsande kabel som ansluter till den men som sträcker sig utanför vägområdet eller som passerar under en landsväg,

3) luftledningarna som korsar en landsväg eller en gångbana och en cykelbana som hör till en landsväg,

4) luftledningarna som löper i vägens längdriktning och som placeras utanför vägområdet invid en landsväg, men vars ledningsområde sträcker sig till vägområdet,

5) nya kundanslutningar inom bredbandsprojekt, om de har skaffats först efter det att byggarbetet redan inletts,

6) kablar som löper i vägens längdriktning, om kablarna enbart placeras i redan befintliga rörledningar som löper i vägens längdriktning.

Till anmälan ska det fogas en redogörelse för kabelns ägare, kabelns placering, förhållanden på och grunduppgifter om platsen, hur arbetet utförs och vem som utför det, trafikarrangemangen under den tid arbetet pågår samt vilken dag åtgärden enligt planerna ska inledas. Anmälan ska göras senast 21 dagar före den dag då åtgärden enligt planerna ska inledas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan efter att ha tagit emot anmälan och före den dag åtgärden enligt planerna ska inledas förbjuda åtgärden, om väghållaren bedömer att placeringen av kabeln äventyrar trafiksäkerheten eller medför mer än ringa olägenhet för väghållningen. Den planerade åtgärden får inte inledas före den dag som angetts i anmälan.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Trafikverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i anmälan, om de i 1 mom. avsedda el- och telekablar yttre skyddskonstruktioner och placering samt om arrangemangen under den tid arbetet pågår.

För placering av de kablar som avses i 1 mom. behövs dock ett tillstånd enligt 42 § 1 mom. om

- 1) åtgärden gäller vägområdet för en motorväg eller en motortrafikled,
- 2) åtgärden gäller ett område med grundvattenskydd,
- 3) åtgärden förutsätter ingrepp i en sprängstenskonstruktion, eller
- 4) avståndet från den plats där kabeln ska passera under vägområdet till en gångtunnels, rörbros eller trummas konstruktion är mindre än fem meter eller till annan brokonstruktion mindre än 25 meter.

Bestämmelser om den anmälan om placeringen av kablar som ska göras till Kommunikationsverket finns i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur (276/2016).

42 b §

Skyldighet att flytta, skydda och avlägsna konstruktioner, anläggningar och anordningar

Om närings-, trafik- och miljöcentralen anser att det för att flytta eller förbättra en väg eller för annan väghållning krävs att en konstruktion, anläggning eller anordning som med stöd av denna lag placerats på vägområde ska skyddas, flyttas eller avlägsnas, är det konstruktionens, anläggningens eller anordningens ägare som svarar för kostnaderna för åtgärden.

Den åtgärd som avses i 1 mom. ska i fråga om högst tre kunders kundanslutningar till el- och telekablar utföras inom tre månader och i fråga om andra konstruktioner, anläggningar och anordningar på vägområde inom sex månader från väghållarens anmälan. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan också bestämma att tidsfristen ska vara längre än så eller förlänga tiden, om detta behövs för att åtgärden ska kunna utföras under den tjälfria perioden, eller av någon annan motsvarande orsak.

Den som ansvarar för projektet ska dock svara för kostnaderna för flyttandet, skyddandet och avlägsnandet av ett objekt, om objektet ursprungligen har varit placerat utanför vägområdet eller om närings-, trafik- och miljöcentralen inte har underrettat den som beviljats tillstånd om att objektet under handläggningsåret för ärendet eller inom fem år kommer att omfattas av ett väghållningsarbete som inte är en punktåtgärd och som kräver att konstruktionen, anläggningen eller anordningen flyttas eller avlägsnas. Vid ersättandet av flyttkostnader beaktas objektets ålder samt den kapacitetsökning som den ersättande kabeln medför.

Trafikverket får meddela närmare föreskrifter om hur de åtgärder som avses i denna paragraf ska genomföras, om tidsfrister för genomförandet samt om andra tekniska omständigheter som gäller åtgärderna. Trafikverket får i egenskap av väghållare också meddela närmare föreskrifter om hur objektets ålder och den kapacitetsökning som den ersättande kabeln medför ska beaktas vid ersättandet av de i 3 mom. avsedda kostnaderna för flyttande av objektet.

43 §

Korsning mellan särskild vinterväg och farled

Om en särskild vinterväg som korsar en allmän farled avskärs på grund av att en ränna öppnas i isen till följd av fartygstrafik under vintern, ska närings-, trafik- och miljöcentralen om möjligt

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

lägga ut en bro eller sätta in en färja eller på annat sätt sörja för de åtgärder som krävs i syfte att trygga trafiken och leda den över farleden.

En enskild farled får inte utan samtycke av närings-, trafik- och miljöcentralen öppnas så att den skär av en särskild vinterväg. Den som öppnat farleden eller använder den är skyldig att ställa i ordning och underhålla den anordning som behövs för överfart.

44 §

Skyddsområde för landsväg

Skyddsområdet för en landsväg sträcker sig 20 meter från mittlinjen av landsvägens körbana eller, om det finns flera körbanor, från den närmaste körbanans mittlinje. I fråga om en viss väg eller del av en väg kan det i vägplanen av särskilda skäl anvisas ett kortare avstånd än 20 meter eller avståndet förlängas till högst 50 meter. I fråga om en reservlandningsplats som hör till vägen kan avståndet förlängas till högst 300 meter och i längdriktning med 750 meter i vardera ändan av landningsplatsen.

Byggnader får inte finnas på ett skyddsområde. Närings-, trafik- och miljöcentralen har då trafiksäkerheten så kräver samt vid reservlandningsplats även av flygsäkerhetsskäl rätt att avlägsna växtlighet från skyddsområde.

45 §

Frisiktsområde för landsväg

Där en landsväg bildar en kurva eller till vägen ansluter sig en annan landsväg eller en viktig enskild väg eller vägen korsas av järnväg, är det förbjudet att även utanför skyddsområdet hålla byggnader inom ett område som med hänsyn till trafiksäkerheten ska vara fritt från hinder som skymmer sikten (*frisiktsområde*).

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att på frisiktsområdet avlägsna växtlighet och naturhinder som skymmer behövlig sikt och därigenom äventyrar trafiksäkerheten.

47 §

Rätt att bevilja undantag

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan av särskilda skäl bevilja undantag från förbud som avses i 44–46 §, om den bedömer att trafiksäkerheten inte äventyras och väghållningen inte förorsakas annan än högst obetydlig olägenhet. Beslutet om undantag kan förenas med behövliga villkor.

48 §

Undantag från begränsningar

Bestämmelserna i 44–47 § tillämpas inte om växtligheten har planterats eller tagits under särskild omvårdnad eller om en byggnad, ett upplag, ett stängsel eller en annan anläggning eller an-

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

ordning har uppförts innan nyttjanderätten till området blivit underkastad begränsningar enligt nämnda paragrafer eller motsvarande begränsningar som avses i tidigare lag.

Om sådan växtlighet som avses i 1 mom. eller en byggnad, anläggning eller anordning äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen, kan närings-, trafik- och miljöcentralen besluta att de ska avlägsnas eller flyttas eller att en behövlig ändring ska göras på dem. Om ägaren inte vidtar åtgärden inom utsatt, skälig tid, har närings-, trafik- och miljöcentralen rätt att vidta den på egen bekostnad.

Vad som föreskrivs i 44—47 § samt i 1 och 2 mom. i denna paragraf gäller inte en byggnad inom ett detaljplaneområde eller avlägsnandet av växtlighet som med hänsyn till miljön är av särskild betydelse.

49 §

Förfarandet vid avlägsnande av växtlighet och naturhinder

Innan närings-, trafik- och miljöcentralen börjar avlägsna växtlighet som avses i 44 § 2 mom. eller 45 § 2 mom. eller naturhinder som avses i det sistnämnda momentet ska den ifrågavarande fastighetens ägare eller innehavare underrättas om detta eller saken kungöras i god tid innan åtgärden vidtas. Fastighetsägaren kan om denne så önskar själv sörja för åtgärderna enligt anvisning av närings-, trafik- och miljöcentralen.

51 §

Snöskärm och uppläggning av snö

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att anlägga en tillfällig eller fast snöskärm utanför vägområdet, om det behövs för att förhindra anhopning av snö på vägen. Inom bebott område får en fast snöskärm dock anläggas endast med samtycke av fastighetens ägare eller innehavare eller, om samtycke inte ges, med tillstånd av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Tillstånd kan beviljas om snöskärmen behövs för att hålla landsvägen i tillfredsställande skick med hänsyn till den allmänna trafiken och skärmen eller hållandet av skärmen inte medför betydande olägenheter för fastigheten.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att i samband med underhåll av landsvägen lägga upp snö från landsvägsområdet också utanför vägområdet.

52 §

Reklam och annonsering invid vägar

Sådana reklamaffischer och annonser avsedda för trafikanter på en landsväg som sätts upp utanför ett detaljplaneområde, eller inom ett detaljplaneområde på ett trafikområde som avses i 83 § 4 mom. i markanvändnings- och bygglagen, ska utformas och placeras så att de inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen och så att de så väl som möjligt passar in i omgivningen.

Det ska göras en anmälan till närings-, trafik- och miljöcentralen om uppsättande av en reklamaffisch eller annons som avses i 1 mom., om inte något annat föreskrivs nedan. Till anmälan

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

ska fogas en utredning med information om reklamaffischen eller annonsen och dess placering samt uppgift om fastighetsägarens eller fastighetsinnehavarens samtycke till att den sätts upp. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan med anledning av anmälan begära utlåtande av kommunen.

Om uppsättandet av reklamaffischen eller annonsen inte uppfyller kraven i 1 mom., ska närings-, trafik- och miljöcentralen inom 30 dagar från det att anmälan inkommit fatta ett beslut där uppsättandet av reklamaffischen eller annonsen förbjuds eller där det ställs behövliga villkor för uppsättandet. Reklamaffischen eller annonsen får inte sättas upp före utgången av denna tid. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan dock i ett beslut som fattas med anledning av anmälan tillåta att reklamaffischen eller annonsen sätts upp före den tidpunkt som nämns ovan. En reklamaffisch eller en annons får vara på den anmälda platsen i 10 år, om inte närings-, trafik- och miljöcentralen bestämmer att tiden ska vara kortare än det.

Innan närings-, trafik- och miljöcentralen fattar ett begränsande eller negativt beslut ska den samarbeta med annonsören och den berörda kommunen.

52 b §

Bemyndigande att meddela föreskrifter

Trafikverket får meddela behövliga föreskrifter om innehållet i den anmälan till närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i 52 § och om anmälningsförfarandet. För att garantera trafiksäkerheten får Trafikverket också meddela närmare föreskrifter om de tekniska egenskaperna hos och placeringen av sådana reklamaffischer och annonser som avses i 52 och 52 a §.

53 a §

Hur järnväg beaktas vid landsvägsförrättning

De ändringar beträffande en järnväg som har anvisats i en sådan vägplan som avses i 32 a § behandlas och avgörs vid en landsvägsförrättning. Av de områden som löses in för landsvägs- och järnvägsändamål bildas separata inlösningenheter. Inlösning som berör järnvägar samt ersättningar regleras i övrigt i 5 kap. i banlagen.

54 §

Inledande av landsvägsförrättning

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att med stöd av 26 § 1 mom. ansöka om landsvägsförrättning när en godkänd vägplan har vunnit laga kraft eller kan verkställas trots besvär eller på grundval av skriftligt samtycke som avses i 21 §.

56 §

Besittningstagande

De vägområden som anvisats i en vägplan och de övriga områden som i vägplanen anvisats väghållaren samt de rättigheter som ska bildas för väghållning tas i väghållarens besittning vid en

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

tidpunkt som fastställs vid en tillträdessyn i samband med landsvägsförrättningen. Det område som i vägplanen anvisats för en enskild väg eller för en anslutning tas i väghållarens besittning till dess att vägen eller anslutningen har anlagts. I samband med besittningstagandet får väghållaren rätt att använda områdena och utöva rättigheterna för de ändamål som anges i vägplanen, trots andra rättigheter som hänför sig till fastigheten. Det besittningstagande som avses i detta moment kan också ske stegvis, i enlighet med närings-, trafik- och miljöcentralen anvisningar.

Om besittningstagandet medför en påföljd som avses i 57 § 2 mom. i inlösningslagen, kan inlösningskommissionen på yrkande av den som saken gäller bestämma att besittningstagandet till denna del får ske tidigast när en tidsperiod på högst tre månader, utsatt av kommissionen, har förflutit sedan förskottsersättning eller den ersättning som bestämts vid den första förrättning som avses i 62 § 2 mom. har betalats till den som saken gäller.

Vid en sådan vägförbättring som avses i 21 § och som bedöms ha ringa verkningar kan besittningstagande ske på basis av avtal. Efter besittningstagandet ska närings-, trafik- och miljöcentralen dock utan dröjsmål ansöka om en landsvägsförrättning.

Om överenskommelse inte nås om att avlägsna eller flytta egendom från ett område som tagits i besittning, ska närings-, trafik- och miljöcentralen för ägaren eller innehavaren av den egendom som ska avlägsnas sätta ut en skälig och med tanke på vägarbetet lämplig tidsfrist, efter vars utgång egendomen avlägsnas av närings-, trafik- och miljöcentralen. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i sådana fall innan egendomen avlägsnas, om möjligt, underrätta egendomens ägare eller innehavare om detta.

Om byggnader, upplag eller anordningar eller träd, växande gröda eller annan växtlighet måste avlägsnas eller flyttas från ett område som ska upplåtas eller har upplåtits för vägändamål, ska utöver den därigenom orsakade skadan eller olägenheten även de kostnader som sakägaren orsakar på grund av avlägsnandet eller flyttningen ersättas.

56 a §

Överlåtelse av en enskild väg

En sådan enskild väg som avses i 56 § 1 mom. överläts till vägdelägarna eller fastighetens ägare vid den tidpunkt som närings-, trafik- och miljöcentralen bestämmer, efter att det vid en landsvägsförrättning har fattats beslut om vägdelägarna och om hur ansvaret för vägens underhåll fördelas mellan delägarna. För att vägen ska kunna överlåtas är det möjligt att fatta ett temporärt beslut om vägdelägarna och om fördelningen av ansvaret för underhållet under den tid landsvägsförrättningen pågår.

57 §

Fastställande av föremålet för inlösnings samt uppkomst av äganderätt till vägområdet

I ett beslut om inlösen fastställs föremålet för inlösnings enligt vägplanen eller ett skriftligt samtycke enligt 21 §, vid behov enligt närings-, trafik- och miljöcentralens anvisning. Mindre avvikelser från vägplanen kan av särskilda skäl göras. Vid landsvägsförrättning enligt 75 § 2 mom. i denna lag fastställs föremålet för inlösnings enligt 5 § 3 mom., vid behov enligt närings-, trafik- och miljöcentralens anvisning.

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

Ett område som fastställts som vägområde övergår efter att beslutet om inlösen vunnit laga kraft i väghållarens ägo, om väghållaren inte sedan tidigare äger området.

62 §

Behandling av inlösen vid två förrättningar

Utöver vad som föreskrivs i 20 § i inlösningslagen kan förrättningsingenjören på framställning av närings-, trafik- och miljöcentralen dela upp de ärenden som gäller inlösen enligt förrättningsförordnandet för behandling vid två särskilda landsvägsförrättningar, om det på grund av antalet eller arten av de ärenden som ska avgöras eller av andra orsaker är ändamålsenligt.

Om inlösen i enlighet med 1 mom. behandlas vid två särskilda förrättningar, ska förrättningsingenjören efter att den första förrättningen avslutats, utan särskild ansökan, fortsätta med inlösen vid en ny förrättning, när behandlingen av ärendena så kräver. Förutom inlösningsärenden som inte avgjorts ska vid denna förrättning behandlas och avgöras även de ärenden som gäller sådana ändringar i föremålet för inlösen som görs efter att den tidigare förrättningen avslutats.

69 §

Reglering av enskilda vägar

Vid en landsvägsförrättning ska sådana regleringar av enskilda vägar och vägrätter företas som behövs med hänsyn till byggandet av en landsväg eller på grund av bestämmelser eller förbud enligt 24 § 1 och 2 mom. Vid förrättningen behandlas och avgörs också övriga ärenden som ska behandlas vid en vägförrättning enligt lagen om enskilda vägar.

Vägförbindelser till enskilda vägar samt vägrätter kan regleras vid en sådan lokal förrättning som avses i 38 c § i lagen om enskilda vägar och som kan verkställas på begäran av närings-, trafik- och miljöcentralen utan särskild ansökan. Frågan om den ersättning som avses i 72 § avgörs då vid denna förrättning, på vilken dessutom tillämpas vad som föreskrivs i 82 § i inlösningslagen.

74 §

Övriga ersättningar och landsvägsförrättning som gäller ersättningar

Om en landsväg orsakar en fastighet någon annan skada eller olägenhet än vad som avses i detta kapitel, är fastighetens ägare berättigad till ersättning av väghållaren. Om skadan eller olägenheten är betydande, och fastighetens ägare inte önskar ersättning för sin förlust, har fastighetens ägare rätt att kräva att väghållaren löser in fastigheten eller en del av den. Om överenskommelse om ersättningen eller inlösen inte nås, ska frågan avgöras vid en landsvägsförrättning.

Om en ersättnings- eller inlösningsfråga som följer av denna lag tas till behandling i annat fall än vid en landsvägsförrättning eller om ersättningen kan bestämmas först efter det att landsvägsförrättningen har avslutats och överenskommelse inte nåtts om ersättningarna, ska ersättningsfrågan avgöras vid en landsvägsförrättning som företas på ansökan av närings-, trafik- och miljöcentralen eller den som yrkar på ersättning.

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

75 §

Landsvägsförrättning i särskilda fall

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utan dröjsmål ansöka om landsvägsförrättning när en enskild väg eller en gata har ändrats till landsväg eller när en landsväg eller ett biområde dragits in.

För att bestämma gränsen för en befintlig landsvägs vägområde, biområde, skyddsområde eller frisiktsområde kan landsvägsförrättning företas på ansökan av närings-, trafik- och miljöcentralen eller fastighetens ägare. Vid en sådan förrättning kan ersättning bestämmas för förluster som en breddning av vägen eller biområdet orsakar samt ett ersättningsärende enligt 71 § 2 mom. avgöras.

Om en befintlig väg omfattar en fastighet som väghållaren äger eller en del av en sådan fastighet, kan ett sådant område vid landsvägsförrättning överföras till en landsväg som utgör inlösningsenhet. På överföringen tillämpas vad som i fastighetsbildningslagen föreskrivs om styckning.

79 §

Utbetalning av ersättning samt ränta

De förskottsersättningar och slutliga ersättningar som närings-, trafik- och miljöcentralen ålagts att betala, jämte sex procents årlig ränta, ska betalas inom tre månader räknat från den tidpunkt då ersättningarna fastställdes. Vid dröjsmål med betalningen av ersättning ska på denna betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Vid ägoreglering är mottagaren av ett område skyldig att till närings-, trafik- och miljöcentralen betala en ersättning för området till den del som ersättningen inte kan dras av från de betalningar som närings-, trafik- och miljöcentralen påförts, och överlåtaren av området får en ersättning av närings-, trafik- och miljöcentralen för det överlåtna området. På de ersättningar som avses i detta moment tillämpas vad som i 1 mom. föreskrivs om beräkning av ränta och utbetalning av ersättning.

Den årliga räntan på sex procent som avses i 1 mom. beräknas från och med det besittningstagande som avses i 56 §, om inte annat överenskomms när det gäller besittningstagande enligt 56 § 3 mom., samt i de fall som avses i 74 och 75 § från och med tidpunkten för slusammanträdet i samband med landsvägsförrättningen. Ränta på ersättning som bestämts på grund av ägoreglering beräknas från den tidpunkt som vid förrättningen har bestämts för besittningstagande av områdena.

Ersättningar som närings-, trafik- och miljöcentralen vid en landsvägsförrättning ålagts betala och i 2 mom. avsedda ersättningar för ägoreglering till överlåtaren av ett område betalas av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

80 §

Deponering av ersättning som är stridig

Om närings-, trafik- och miljöcentralen anför besvär över ersättningar som bestämts vid en landsvägsförrättning kan den del av ersättningen som bestridits deponeras. På deponeringen tillämpas 52 § 2 och 3 mom. samt i 70 § i inlösningslagen.

81 §

Tvångsverkställighet i särskilda fall

På en ersättning som har bestämts vid en landsvägsförrättning och som sakägaren ska betala till närings-, trafik- och miljöcentralen samt på egendom som till följd av ägoreglering har bytts ut, tillämpas vad som föreskrivs i 288 § i fastighetsbildningslagen.

83 §

Ringa ersättningar

Om det totala belopp av de ersättningar som inlösningskommissionen har bestämt att närings-, trafik- och miljöcentralen ska betala till en och samma sakägare inte överstiger 20 euro, behöver ersättningarna inte betalas eller deponeras.

85 §

Kostnaderna för landsvägsförrättning

Närings-, trafik- och miljöcentralen svarar för förrättningskostnaderna vid en landsvägsförrättning. Vid en landsvägsförrättning enligt 74 § ska förrättningskostnaderna helt eller delvis påföras den som framställt yrkandet, om yrkandet har varit uppenbart ogrundat.

88 §

Upphörande av landsväg

Om en landsväg i samband med förbättring har fått en ny sträckning och det i vägplanen inte har bestämts att vägen med den tidigare sträckningen kvarstår som landsväg, upphör den till denna del att vara landsväg. Trots detta får närings-, trafik- och miljöcentralen och landskapet använda det tidigare vägområdet för andra vägändamål enligt vad som bestäms i vägplanen. Vid landsvägsförrättning ska då bestämmas att vägområdet kvarstår i väghållarens ägo eller att vägrätten till området fortsätter att vara i kraft. Om en sådan bestämmelse inte har tagits in i vägplanen, upphör användningen av området för landsvägsändamål och rätten till området när den förbättrade landsvägen upplåtits för allmän trafik.

När ett vägområde till en landsväg som upphört inte längre behövs för övriga vägändamål enligt 1 mom., drar närings-, trafik- och miljöcentralen in användningen av området och väghålla-

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

rens rätt till området. På ett sådant område tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om tidigare vägområde.

90 §

Konstruktioner och anordningar på ett tidigare vägområde

Det som i väghållningssyfte byggts eller placerats på ett tidigare vägområde övergår till områdets ägare, om inte den som ansvarar för projektet för bort det inom ett år från det att vägen upphört eller överlåter det till någon annan aktör. I vägplanen ska det påvisas huruvida området behövs som enskild väg eller som gata och om det på området finns konstruktioner eller anordningar som kräver särskilt underhåll. Området ska lämnas i ett sådant skick att dess användning för nämnda syfte inte försvåras. Ansvaret för konstruktionerna och anordningarna övergår på den som håller den enskilda vägen eller gatan när landsvägen upphör.

Om en landsväg som upphör eller dras in inte behövs för det ändamål som nämns i 1 mom. ska de åtgärder som behövs för att återställa det tidigare vägområdet i ursprungligt skick anges i vägplanen. Den som ansvarar för projektet ska vidta dessa åtgärder på egen bekostnad inom ett år från det att vägen upphört.

Rätten att med stöd av 42 eller 42 a § placera konstruktioner, anläggningar och anordningar på ett vägområde ska när vägområdet övergår till en ny ägare förbli gällande i enlighet med det tillstånd som närings-, trafik- och miljöcentralen beviljat eller den anmälan som gjorts till närings-, trafik- och miljöcentralen.

91 §

Överföring av ett tidigare vägområde

Om inte något annat följer av 88 § 1 mom. i denna lag övergår ett vägområde som väghållaren äger och som hör till en landsväg som upphört från väghållaren kostnadsfritt till den fastighet som ligger närmast invid. Inom ett detaljplaneområde eller ett område för vilket kommunen beslutat utarbeta en detaljplan övergår vägområdet i kommunens ägo. Bestämmelser om överföring av ett vägområde till kommunen när en detaljplan träder i kraft finns i 93 § i markanvändnings- och bygglagen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också för tidigare vägområden som använts för andra vägändamål som avses i 112 § 6 mom. efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen har dragit in användningen av området på det sätt som avses i 88 § 2 mom.

Om en landsvägs vägområde enligt 58 § 1 mom. och 112 § 4 och 5 mom., som har innehafts med vägrätt och som har upphört, har anvisats i detaljplanen som ett sådant allmänt område som avses i 83 § 1 mom. i markanvändnings- och bygglagen, ska vägrätter som belastat ägarens eller innehavarens rättigheter beaktas vid bestämmandet av eventuell ersättning för ett sådant område i samband med genomförandet av detaljplanen.

Vägområdet övergår till de angränsande fastigheterna längs mittlinjen av det område som vägens körbana eller körbanor bildar. Rån mellan fastigheter som gränsar till varandra fortsätter på vägområdet från dess gräns lodrätt mot mittlinjen. Trots vad som sagts ovan får en rå vid rågång på det tidigare vägområdet rätas ut och andra sådana råjusteringar göras som med hänsyn till fastighetsindelningen är ändamålsenliga så att små områden som till arealen är av ringa värde byts ut

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

mellan fastigheterna eller, om inget lämpligt vederlagsområde finns, övergår från en fastighet till en annan.

93 §

Ett tidigare vägområde som enskild väg

Även om ett vägområde som har hört till en tidigare landsväg har övergått till den närmast intill liggande fastighetens ägare eller övergått i kommunens ägo får också andra som behöver området som enskild väg kostnadsfritt använda det som sin väg, tills de frågor som berör vägrätten har behandlats så som föreskrivs i 69 § eller vid en landsvägsförrättning enligt 75 § 1 mom.

Frågor som gäller användningen av de områden som avses i 92 § 2 och 3 mom. som enskild väg behandlas och avgörs enligt lagen om enskilda vägar.

Närings-, trafik- och miljöcentralen svarar för underhållet av en sådan tidigare landsväg som avses i 1 mom. fram till den 1 oktober kalenderåret efter indragningen av landsvägen.

Innan närings-, trafik- och miljöcentralen underhållsskyldighet upphör ska vägdelägarna sammellan vid en landsvägsförrättning besluta om underhållet av den tidigare landsvägen. Vid behov kan det fattas ett temporärt beslut om underhållet. Ett sådant beslut om underhåll upphör att gälla när landsvägsförrättningen vunnit laga kraft, om inte annat bestämts om beslutets giltighet när beslutet fattades.

95 §

Indragning av biområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen drar in ett biområde när området inte längre behövs för det ändamål som det har inrättats för. När ett biområde dras in upphör samtidigt den vägrätt som hänfört sig till området.

Ett sådant indraget biområde enligt 2 § 2 mom. i fastighetsregisterlagen (392/1985) som har införts som annan registerenhet i fastighetsregistret ska vid en landsvägsförrättning bestämmas höra till den fastighet från vilken det har upplåtits för vägändamål eller, om denna fastighet inte längre existerar, till den fastighet eller de fastigheter där biområdet områdesmässigt passar bäst.

Om indragningen av ett biområde medför sådan nytta för någon som inte ska anses vara obetydlig, är denne skyldig att ersätta närings-, trafik- och miljöcentralen för den erhållna nyttan. Om överenskommelse om ersättningen inte nås, ska frågan avgöras vid en landsvägsförrättning.

95 a §

Indragning och överlåtelse av en del av ett vägområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen får dra in sådana delar av ett vägområde som inte behövs för landsvägsändamål. Vaghållarens rätt till en indragen del av ett vägområde upphör då beslutet om indragning har fattats. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utan dröjsmål ansöka om en landsvägsförrättning när en del av ett vägområde har dragits in. Vid behov kan en vägplan utarbetas och godkännas för indragning av en del av ett vägområde.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

En indragen del av ett vägområde som är i väghållarens ägo överförs vid landsvägsförrättningen till den fastighet som ligger närmast invid, med iakttagande av vad som i fastighetsbildningslagen föreskrivs om styckning. Om indragningen av en del av ett vägområde har inletts på initiativ av någon annan än närings-, trafik- och miljöcentralen, svarar den som inlett ärendet för landsvägsförrättningens förrättningskostnader. På ersättandet av den nytta som erhålls vid indragningen av ett vägområde som är i väghållarens ägo tillämpas 95 § 3 mom.

På det som i väghållningssyfte byggts eller placerats på en indragen del av ett vägområde tillämpas 90 § 1 mom.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har väghållaren rätt att överlåta sådana delar av ett vägområde som inte behövs för väghållningen. På överlåtelsen tillämpas lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002).

7 kap.

Särskilda bestämmelser

99 §

Beslutsfattande

Trafikverket godkänner i egenskap av väghållare utredningsplaner och vägplaner. Om en kommun, ett landskapsförbund eller en närings-, trafik- och miljöcentral på centrala punkter i planen är av annan åsikt än Trafikverket, ska frågan föras till kommunikationsministeriet för avgörande. Trafikverket kan av särskilda skäl också annars föra en plan till kommunikationsministeriet för godkännande.

99 a §

Avgifter

I fråga om avgifter som tas ut för tillstånd och anmälningar som avses i denna lag föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och med stöd av den.

99 b §

Överföring av biträdande uppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan genom avtal överföra de biträdande terräng- och rådgivningsuppgifter som anknyter till dess tillståndsuppgifter inom väghållningen till en privat eller offentlig tjänsteleverantör.

Tjänsteleverantören ska ha tillräckliga tekniska förutsättningar samt tillräckliga kunskaper för skötseln av de uppgifter som avses i 1 mom. På den person som sköter uppgifterna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när personen utför de uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

100 §

Förberedelser för störningar och undantagsförhållanden

Väghållaren och närings-, trafik- och miljöcentralen ska samarbeta vid förberedelser för störningar i de normala förhållandena och för de undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011) genom beredskapsplanering och genom att på förhand förbereda för de åtgärder som ska vidtas vid störningar i de normala förhållandena och vid undantagsförhållanden. Vid förberedelserna ska hänsyn tas till landsvägens betydelse för trafiken, väglaget och de förutsägbara förändringarna i det samt övriga omständigheter.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om den beredskapsplanering som krävs av väghållaren och närings-, trafik- och miljöcentralen för att säkerställa att förberedelserna är enhetliga i hela landet och att de tillgodoser de behov som gäller undantagsförhållanden och störningar i de normala förhållandena på landsvägar.

100 a §

Trafikverkets säkerhetsstyrningssystem för väghållningen

Genom Trafikverkets säkerhetsstyrningssystem för väghållningen ska hanteringen av riskerna i samband med väghållningen tryggas på alla riks- och stamvägar samt alla livligt trafikerade regionala vägar.

Säkerhetsstyrningssystemet ska upprättas skriftligt. Det ska innehålla en säkerhetspolitik som har godkänts av Trafikverket och meddelats hela personalen samt kvalitativa och kvantitativa mål för upprätthållande och förbättring av säkerheten och planer och förfaranden för att uppnå dessa mål.

I säkerhetsstyrningssystemet ska särskild vikt fästas vid ansvarsfördelningen inom organisationen, att övervakning bedrivs av samtliga nivåer inom organisationen, att personalen deltar i beslutsfattandet om styrningssystemet samt att säkerhetsstyrningssystemet förbättras kontinuerligt.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i säkerhetsstyrningssystemet.

100 b §

Egenkontroll av väghållningen

Väghållaren och närings-, trafik- och miljöcentralen ska upprätta ett program för egenkontroll av de uppgifter inom väghållningen som de ska sköta. I programmet ska det fastställas hur uppfyllandet av lagens allmänna krav för väghållningen, servicenivån på resor och transporter på landsvägar samt uppnåendet av målet för underhållet av landsvägar säkerställs. I programmet för egenkontroll ska det fastställas hur uppfyllandet av kraven följs upp och hur konstaterade brister avhjälpas.

Programmet för egenkontroll samt de iakttagelser som gjorts vid uppföljningen av verkställandet av programmet för egenkontroll och de åtgärder som iakttagelserna föranleder ska publiceras genom ett allmänt datanät.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska sörja för att de avtal som ingås med tjänsteleverantörer innehåller tillräckliga bestämmelser om tillsynen över tjänsteleverantören och om hanteringen av kvalitetsavvikelser för att verkställa närings-, trafik- och miljöcentralens egenkontroll.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av programmet för egenkontroll samt om den plan i programmet som gäller främjande av kvalitetshanteringen inom väghållningen får vid behov utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

100 c §

Myndighetstillsyn över väghållningen

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över att 13, 13 a, 33, 100 och 100 a § och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av dem iakttas. Trafiksäkerhetsverket ska sköta tillsynsuppgifterna effektivt och på ett så ändamålsenligt sätt som det utgående från riskbedömningen är möjligt.

Trafiksäkerhetsverket kan i samband med skötseln av de uppgifter som avses i 1 mom. ge en anmärkning till den som handlar i strid med denna lag eller i strid med bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den samt ålägga denne att avhjälpa sitt fel eller sin försummelse inom en skälig tidsfrist. Verket får förena förpliktelsen med vite eller med hot om avbrytande av verksamheten eller med hot om att åtgärderna vidtas på den försumliges bekostnad. Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen.

Trafiksäkerhetsverket har, när det sköter uppgifter som avses i 1 mom., rätt att få den information som verket behöver för att fullgöra sina uppgifter av dem vilkas rättigheter och skyldigheter denna lag gäller samt av aktörer som handlar för deras räkning.

101 §

Administrativa tvångsmedel

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den att fortsätta med eller upprepa det lagstridiga förfarandet. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan också föreskriva att den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den ska fullgöra sin skyldighet. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan förena sitt beslut med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts. I fråga om vite, tvångsutförande och avbrytande tillämpas i övrigt viteslagen.

Om en brådskande åtgärd krävs för att avlägsna en fara som omedelbart hotar trafiken eller om det är fråga om rättelse av en olovlig åtgärd som riktar sig mot ett vägområde, har närings-, trafik- och miljöcentralen rätt att vidta åtgärden eller att rätta till den olovliga åtgärden på bekostnad av den som är skyldig att rätta till den.

Om närings-, trafik- och miljöcentralen förhindras att utföra ett tjänsteuppdrag som avses i 2 mom. eller ett utredningsarbete som avses i 16 § 1 mom., ska polisen på begäran ge handräckning i enlighet med 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

101 a §

Rätt att få information

Väghållaren och närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av varandra, av andra myndigheter och av sådana privata tjänsteleverantörer som på deras vägnar sköter genom avtal bestämda uppgifter avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få den information som är nödvändig för att väghållaren och närings-, trafik- och miljöcentralen ska kunna sköta sina uppgifter i fråga om väghållning, egenkontroll och tillstånd enligt denna lag.

Väghållaren och närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att lämna sekretessbelagda uppgifter till aktörer som på deras vägnar sköter genom avtal bestämda uppgifter, om informationen är nödvändig för skötseln av uppgifterna.

102 §

Indrivning av kostnader

Om närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att vidta en åtgärd som avses i denna lag på någon annans bekostnad, kan kostnaderna indrivas i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

103 §

Delgivning och delfående av beslut

Väghållaren sänder besluten om godkännande av utredningsplaner och vägplaner samt om förlängning av deras giltighetstid till närings-, trafik- och miljöcentralen. I syfte att delge beslutet ska närings-, trafik- och miljöcentralen sända beslutet och de handlingar som ligger till grund för beslutet till den kommun som saken gäller. Kommunen ska meddela att beslutet och handlingarna är framlagda på det sätt som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen enligt kommunallagen (410/2015). Beslutet och handlingarna ska vara offentligt framlagda i kommunen under 30 dagar. Delfåendet anses ha skett när beslutet lades fram offentligt.

Ett sådant beslut om godkännande av en vägplan som är av ringa betydelse kan delges genom bevislig delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen. Bestämmelser om delgivning av beslut på elektronisk väg finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

104 §

Meddelande om beslut till dem som gjort en anmärkning och till myndigheterna

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska samtidigt när ett beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan delges genom offentlig delgivning i enlighet med 103 § sända ett meddelande om beslutet till dem som på grund av planen gjort en anmärkning och vars adresser är kända.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Väghållaren ska underrätta kommunen, närings-, trafik- och miljöcentralen och landskapsförbundet samt vid behov även andra myndigheter om beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan. En kopia av planen ska vid behov fogas till meddelandet.

105 §

Ändringssökande

Omrövning av ett beslut som gäller behörighetsintyg enligt 43 f § får begäras på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

I beslut av statsrådets allmänna sammanträde får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i andra beslut som fattats med stöd av denna lag och beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omrövning får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

I beslut av förvaltningsdomstolen får ändring sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Besvär över närings-, trafik- och miljöcentralen beslut i fall som avses i 37 §, 38 § 2 mom., 42 § 1 mom., 42 a och 47 §, 48 § 2 mom. och 52 § ska anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets anslutningen, övergångsstället, vägområdet, fastigheten eller reklamaffischen eller annonsen i fråga finns.

Kommunen, närings-, trafik- och miljöcentralen och landskapsförbundet har rätt att söka ändring genom besvär i ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller vägplan vars verkningar sträcker sig till kommunens eller landskapets område eller myndighetens verksamhetsområde.

En lokal eller regional registrerad sammanslutning eller stiftelse har rätt att i ärenden som hör till dess verksamhetsfält söka ändring genom besvär i ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller vägplan vars verkningar sträcker sig till sammanslutningens eller stiftelsens geografiska verksamhetsområde.

Besvär som gäller ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan som ska anses vara av samhällelig vikt ska behandlas skyndsamt.

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som fattats vid landsvägsförrättningar finns i 87 §.

107 §

Omedelbar verkställighet av beslut

Ett beslut av statsrådet ska trots ändringssökande iakttas tills ärendet har avgjorts genom ett laga kraft vunnet beslut.

Ett beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan eller om förlängning av dess giltighetstid kan verkställas trots besvär, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

I ett beslut som närings-, trafik- och miljöcentralen meddelar med stöd av 48 § 2 mom. kan bestämmas att beslutet får verkställas trots besvär.

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

108 §

Kungörelse

Om kungörelse, förordnande, förbud eller något annat ärende ska delges offentligt enligt denna lag och det inte särskilt har utfärdats bestämmelser om på vilket sätt delgivningen ska ske, ska den behöriga myndigheten informera om ärendet genom att under minst 30 dagar kungöra det på det sätt som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Angående offentliggörande av kungörelsen ska det annonseras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller annonsering annars är uppenbart onödigt. Delfående anses ha ägt rum den sjunde dagen efter det att kungörelsen offentliggjordes, vilket ska konstateras i kungörelsen och meddelandet.

108 a §

Landsvägsregister

Väghållaren ska föra ett landsvägsregister. I registret ska antecknas

- 1) huruvida landsvägen är en motorväg eller någon annan väg som är avsedd endast för en viss art av trafik,
- 2) den klassificering enligt 4 § som beskriver vägens betydelse för trafiken,
- 3) vägens längd inom varje kommun och den tidpunkt då vägen upplåtits för allmän trafik samt, med tanke på förvaltningen av trafikledsegendomen, vägens viktigaste tekniska egenskaper, utrustning och anordningar.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska till väghållaren lämna de uppgifter som behövs med tanke på 1 mom. 3 punkten.

109 a §

Dispens

Trafikverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från föreskrifter som verket meddelat. Dispens får dock inte beviljas om det äventyrar trafiksäkerheten eller vägens trafikmässiga eller tekniska funktion.

Dispens ska sökas innan åtgärder vidtas. Den som ansöker om dispens ska lägga fram en redogörelse för de risker som avvikandet medför och för metoderna för att hantera dessa. Trafikverket kan förena beslutet med villkor och begränsningar för att säkerställa säkerheten och vägens trafikmässiga eller tekniska funktion.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På utredningsplaner, vägplaner och vägprojekt som har börjat utarbetas eller genomföras men som inte är färdiga vid ikraftträdandet av 13, 13 a, 15 f—15 h, 19, 22, 33 och 100 b § i denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av nämnda paragrafer. På avtal som Trafikverket och närings-, trafik- och miljöcentralen har ingått med en utomstående servicepro-

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

ducent före ikraftträdandet av 13, 13 a, , 15 f—15 h, 19, 22, 33 och 100 b § i denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av nämnda paragrafer.

Lag

om ändring av banlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i banlagen (110/2007) 6 §, samt
ändras 3—5, 8, 12, 15, 22, 25, 25 a, 28 a, 28 c och 43 a §, av dem 3, 25 a, 28 a, 28 c och 43 a § sådana de lyder i lag 567/2016 och 8 samt 22 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1243/2009, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *järnväg* en en- eller flerspårig bana samt ett järnvägsområde och de byggnader, anläggningar och anordningar som finns där och som behövs för att sköta och trygga trafiken samt för all verksamhet som hänför sig till dessa,
- 2) *järnvägsområde* ett område som behövs för banan, banområdet, byggnaderna, anordningarna och skötseln av trafiken samt för all verksamhet som hänför sig till dessa och behövliga serviceområden för järnvägstrafik,
- 3) *serviceområde för järnvägstrafik* områden som behövs direkt för servicefunktionerna inom järnvägstrafiken,
- 4) *frisiktsområde* ett sådant område i en plankorsning som är fritt från hinder som skymmer sikten mot banan,
- 5) *biområde* ett marktäktsområde eller en placeringsplats för marksubstanser som behövs för banhållningen eller ett område som reserverats för anordningar som behövs för banhållningen,
- 6) *skyddsområde* ett område utanför järnvägsområdet som behövs för att främja en trygg användning av banan,
- 7) *banhållning* planering, förvärv, byggande, förvaltning och underhåll av en järnväg och fast egendom som hänför sig till den samt förbättring av en befintlig järnväg,
- 8) *byggande av järnväg* anläggande av ny järnväg och förbättring av befintlig järnväg,
- 9) *bannät* statsägda järnvägar som förvaltas av Trafikverket och med TEN-nätet de järnvägar som hör till ett sådant stomnät eller övergripande nät som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU,
- 10) *privat spåranläggning* en till bannätet ansluten järnväg som inte är statsägd och inte förvaltas av Trafikverket,

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

11) väg enskilda vägar enligt lagen om enskilda vägar (358/1962) samt andra enskilda vägar, landsvägar enligt lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) och gator enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999),

12) *väghållare* sådana vägdelägare som avses i lagen om enskilda vägar gemensamt eller ett väglag, då ett sådant har bildats, eller en fastighetsägare eller den väghållningsmyndighet som avses i 11 § 1 mom. i lagen om trafiksystem och landsvägar eller kommunen i egenskap av ansvarig för gatuhållningen i enlighet med markanvändnings- och bygglagen,

13) *trafikanordning* trafikljus, vägmärken, avstängnings- och varningsanordningar samt vägmarkeringar.

Med en fastighet jämföras vid tillämpningen av denna lag även ett outbrutet område och fastigheters samfälliga område.

4 §

Klassificering av järnvägar

Stomnätet för järnvägar består av banor för snabb persontrafik och tung godstrafik, vilka är av nationell betydelse och dessutom betjänar långväga trafik mellan landskapen. Stomnätet ska erbjuda möjlighet till både snabb persontrafik och effektiv godstrafik.

Det övriga bannätet består av banor för person- och godstrafik, vilka kompletterar stomnätet.

Bestämmelser om vilka banor som hör till stomnätet för järnvägar utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. Närmare bestämmelser om stomnätets servicenivå när det gäller förmedlingskapacitet, funktion, hastighet och axellaster samt andra faktorer som påverkar servicenivån får utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

5 §

Allmänna krav på banhållningen

Bannätet ska utvecklas och underhållas och investeringar ska göras i syfte att främja

- 1) målsättningarna för den riksomfattande trafiksystemplanen,
- 2) uppnåendet av de riksomfattande målen för områdesanvändningen och utvecklingen av områdena samt i samband med planeringen av markanvändningen målsättningarna för samhällsstrukturen och miljön och en ekonomisk områdes- och samhällsstruktur,
- 3) minskning av trafikutsläppen, samt
- 4) möjligheterna att utnyttja data och digitalisering, automatisering av trafiken och förutsättningarna för utveckling av trafiktjänsterna.

Järnvägarna ska med beaktande av deras trafikmässiga betydelse planeras, byggas och underhållas så att

1) bannätet erbjuder förbindelser för trygg och fungerande trafik och transporter mellan olika regioner i landet med beaktande av tillgängliga förbindelser, olika befolkningsgruppers trafikbehov och olika näringsgrenars transportbehov,

2) bannätet skapar förutsättningar för utveckling av en miljö med många aktörer så att de som bedriver järnvägstrafik har likvärdiga förutsättningar att tillhandahålla tjänster på bannätet,

3) de olägenheter som bannätet och järnvägstrafiken förorsakar miljön blir så små som möjligt och att naturresurserna används sparsamt,

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

- 4) banhållningen inte leder till att någon tillfogas större skada eller olägenhet än behövt,
- 5) järnvägarna trafikmässigt och tekniskt är så funktionella som möjligt, att de från järnvägstrafikens och den övriga trafikens synpunkt är så säkra som möjligt och att syftet med dem uppnås så förmånligt som möjligt,
- 6) områdets nuvarande och planerade markanvändning beaktas,
- 7) informationen om järnvägarna och deras underhåll uppdateras och är tillgänglig, samt så att
- 8) järnvägarna och den digitala infrastrukturen i anslutning till dem är kompatibla med det övriga trafiknätet och den digitala infrastrukturen i anslutning till det.

Järnvägar ska byggas när ett allmänt trafikrelaterat behov eller säkerheten kräver det eller för att avlägsna eller minska olägenheter av trafiken eller om markanvändningen kräver det. En ny järnväg kan byggas om det existerande bannätet inte längre svarar mot trafikens eller områdesanvändningens behov, och om dessa behov inte kan tillfredsställas ändamålsenligt eller olägenheterna av trafiken inte kan avlägsnas eller i tillräcklig utsträckning minskas genom att ett banavsnitt förbättras eller trafiksystemet utvecklas i något annat avseende. En järnväg får inte byggas i strid med en plan med rättsverkningar.

Trafiksäkerhetsverket får med tanke på de krav som avses i 2 mom. meddela föreskrifter om banstrukturen och utrustningen samt om trafikordningar vid plankorsningar.

8 §

Allmänt om planering av järnväg

Utredningsplaner och järnvägsplaner gäller projekt för byggande av järnvägar så som föreskrivs i detta kapitel.

När planer görs upp ska banhållaren samarbeta med landskapsförbunden, kommunerna, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt övriga myndigheter. Planeringen ska grunda sig på behov av att utveckla järnvägarna, på de riksomfattande målen för områdesanvändningen, på den riksomfattande trafiksystemplanen, på den regionala trafiksystemplaneringen samt på den övriga områdesplaneringen.

12 §

Utredningsplanens innehåll

En utredningsplan skall innehålla en utredning av behovet av att bygga en järnväg eller utveckla bannätet samt av de alternativ som granskats, de grundläggande trafiklösningarna och tekniska lösningarna för banan, järnvägsområdets ungefärliga läge samt en bedömning av verkningarna av järnvägsområdet och järnvägstrafiken, såsom verkningar på väg- och trafikförhållandena, trafiksäkerheten, markanvändningen, fastighetsstrukturen och miljön samt på människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Möjligheterna att avlägsna eller lindra menliga verkningar samt en preliminär kostnadskalkyl skall dessutom presenteras i planen.

Utredningsplanen ska innehålla en redogörelse för hur målen för den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen enligt lagen om trafiksystem och landsvägar har beaktats.

Riksdagens svar RSV 69/2018 rd

15 §

Järnvägsplanens innehåll

I en järnvägsplan för byggande av järnväg skall järnvägen och dess läge, användning för olika ändamål, höjdläge, tvärsektion och torrläggning anges så att verkningarna kan bedömas tillräckligt och järnvägen kan märkas ut i terrängen. I järnvägsplanen anges de planerade planskilda korsningarna, plankorsningarna och trafikförbindelserna. Till planen skall fogas en bedömning av järnvägens verkningar samt i den anges de åtgärder som behövs för att avlägsna eller minska de menliga verkningar som byggandet av banan eller tågtrafiken medför.

I järnvägsplanen ska om möjligt ägandeförhållandena beträffande marken beaktas. Av planen ska framgå banans skyddsområden enligt 37 § 1 mom. och plankorsningarnas frisiktsområden enligt 38 § 1 mom. samt huruvida mark reserveras för framtida breddning av banan. Till planen ska fogas en uppskattning av kostnaderna för byggandet av järnvägen.

Om en järnväg byggs på en ny plats och den tidigare järnvägen för den gamla sträckningens vidkommande bibehålls som järnväg eller kommer att användas för andra banhållningsändamål, skall bestämmelser om detta ingå i järnvägsplanen.

Järnvägsplanen ska innehålla en utredning om hur man i den beaktat de mål för den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen som ställs upp i lagen om trafiksystem och landsvägar. En sådan utredning behövs emellertid inte om vägplanen är baserad på en utredningsplan som vunnit laga kraft och i vilken ingår en tillräcklig utredning om hur man beaktat målen för den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen.

22 §

Växelverkan

När en utredningsplan och en järnvägsplan utarbetas ska kommunen, fastighetsägare och övriga sakägare samt de vilkas boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av planen, ges möjlighet att delta i beredningen av planen, bedöma verkningarna av planen och skriftligen eller muntligen framföra sin åsikt i saken.

Innan planen godkänns ska de i 1 mom. avsedda intressenterna ges tillfälle att göra en anmärkning med anledning av planen. Kommunen ska i detta syfte hålla utredningsplanen och järnvägsplanen offentligt framlagda i 30 dagar. Anmärkningarna mot planen ska ges in till kommunen före utgången av den tid under vilken planen är framlagd. Kommunen ska lämna banhållaren sitt utlåtande om den plan som varit framlagd och om anmärkningarna mot den samt de anmärkningskrifter som lämnats in. Kommunen ska på det sätt som kommunala tillkännagivanden ska kungöras i kommunen i fråga kungöra framläggandet av planen samt på vilket sätt och inom vilken tid anmärkningar kan göras. Tillkännagivandet ska alltid publiceras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas. Banhållaren ska sända ett skriftligt meddelande om att planen lagts fram till de ägare och innehavare av fastigheter inom planens verkningsområde som är bosatta i en annan kommun och som nämns i handlingarna eller annars är kända.

Banhållaren ska meddela sitt motiverade ställningstagande till de anmärkningar som gjorts mot planen. Banhållaren ska underrätta kommunerna inom området om sitt ställningstagande samt dem som gjort anmärkningar och som skriftligen har bett om att bli underrättade och samtidigt

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

uppgett sin adress. Banhållarens motiverade ställningstagande meddelas i det beslut som gäller godkännandet av planen.

Banhållaren ska begära utlåtande om utredningsplanen och järnvägsplanen av de närings-, trafik- och miljöcentraler, landskapsförbund och kommuner vars område planen gäller och på vars område verkningar av planen i övrigt visar sig. Banhållaren ska begära utlåtande också av andra myndigheter, om det behövs för beslutsprövningen.

Om en järnvägsplan som varit offentligt framlagd behöver ändras och ändringens verkningar bedöms vara obetydliga, kan ett enklare förfarande iakttagas än vad som föreskrivs i 2—4 mom.

Närmare bestämmelser om förfarandet för växelverkan utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Ändring av och mindre avvikelser från planerna

Om det är nödvändigt att ändra en godkänd utredningsplan eller järnvägsplan ska det göras i enlighet med vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om nya utredningsplaner och järnvägsplaner.

Från en godkänd järnvägsplan får avvika utan att den behöver ändras, om avvikelserna har ringa verkningar och banhållaren i samband med byggandet prövar att avvikelserna är behövliga och ändamålsenliga.

25 a §

Järnvägsplaner som berör plankorsningar

Utöver Trafikverket kan närings-, trafik- och miljöcentralen utarbeta sådana järnvägsplaner som gäller plankorsningar och som avses i 20 § 2 mom. och på centralen tillämpas i detta sammanhang vad som i detta kapitel föreskrivs om banhållaren.

28 a §

Tillstånd för byggande och flyttande av en plankorsning

Nya plankorsningar får byggas bara inom det bannät som inte hör till stomnätet och TEN-nätet. Av särskilda skäl får en ny plankorsning byggas på ett sådant banavsnitt inom stomnätet och TEN-nätet där banans högsta tillåtna hastighet permanent är högst 50 kilometer i timmen. En plankorsning inom stomnätet och TEN-nätet får flyttas, om flyttandet i betydande grad förbättrar säkerheten vid plankorsningen eller om det finns andra särskilda skäl till det.

För byggande eller flyttande av en sådan plankorsning som avses i 1 mom. krävs tillstånd av banhållaren. Tillståndet kan vid behov beviljas för viss tid. Banhållaren kan meddela tekniska föreskrifter om innehållet i tillståndsansökan. Vaghållaren kan beviljas ett sådant tillstånd om det behövs för en nödvändig trafikförbindelse och säkerheten vid plankorsningen tryggas med hjälp av säkerhetsanordningar eller andra arrangemang. Tillstånd behövs inte om plankorsningen anges i en sådan godkänd vägplan som avses i landsvägslagen.

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

Om användningen av en plankorsning ökar betydligt eller dess användningsändamål ändras, ska väghållaren hos banhållaren ansöka om ett tillstånd som berättigar till den ökade eller ändrade användningen.

Banhållaren kan bevilja tillstånd för byggande av en tillfällig plankorsning för den tid arbete pågår eller då det finns andra särskilda skäl till det, om plankorsningen inte äventyrar trafiksäkerheten. På en tillfällig plankorsning tillämpas vad som föreskrivs i 28 b och 28 d §.

Banhållaren kan förena tillståndsbeslutet med villkor som gäller byggandet av plankorsningen eller en ny användningsform för den, underhåll eller avlägsnande av plankorsningen, eller en väg som ansluter till plankorsningen.

Innan ett tillstånd för plankorsning beviljas ska banhållaren höra de järnvägsoperatörer som trafikerar banavsnittet i fråga.

28 c §

Tillstånd att korsa en järnväg

Banhållaren kan bevilja tillstånd att vid en plankorsning korsa en järnväg med snöskoter eller något annat terrängfordon, dock endast på sådana banavsnitt som inte hör till stomnätet och TEN-nätet. Av särskilda skäl kan tillstånd att korsa en järnväg i anslutning till en plankorsning inom stomnätet och TEN-nätet beviljas.

Tillstånd att korsa en järnväg får beviljas bara om det med hjälp av tillståndsvillkor säkerställs att användningen av terrängfordon inte skadar banan eller funktionen hos järnvägsområdets konstruktioner, inte medför olägenhet för banhållningen och inte äventyrar trafiksäkerheten. Ett tillstånd att korsa en järnväg kan vid behov beviljas för viss tid.

Banhållaren kan för viss tid bevilja polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet tillstånd att för övervakningsuppdrag i terräng korsa en järnväg vid en plankorsning med snöskoter eller något annat terrängfordon också på andra banavsnitt än sådana som avses i 1 mom., på de villkor som anges närmare i tillståndet.

På sådana plankorsningar och tillstånd att korsa en järnväg som avses i denna paragraf tillämpas 18 § 4 mom., 28 a § 3, 5 och 6 mom. samt 28 b §.

43 a §

Rätt att föra talan vid en järnvägsförrättning

Det som i detta kapitel bestäms om banhållaren då denne ansöker om en järnvägsförrättning eller vägförrättning för en enskild väg eller för talan vid en järnvägsförrättning gäller också den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen när det är fråga om ärenden som berör bannätet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På utredningsplaner, järnvägsplaner och banprojekt som har börjat utarbetas eller genomföras men inte är färdiga vid ikraftträdandet av 5, 8, 12 och 15 § i denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av nämnda paragrafer. På avtal som Trafikverket och närings-, trafik- och miljöcentralen har ingått med en utomstående serviceproducent före ikraftträdandet av 5,

Riksdagens svar RSv 69/2018 rd

8, 12 och 15 § i denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av nämnda paragrafer.

Helsingfors 26.6.2018

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare